

Het Woord van de Gerechtigheid

Nummer 112, februari 2014

“Want ieder die nog van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid (St. vert.): hij is nog een kind” (Hebr. 5:13). Het “woord van de gerechtigheid” staat in contrast tot “de eerste beginselen van de uitspraken van God” (Hebr. 5:12). Het “woord van de gerechtigheid” duidt daarom op diepere waarheden waarin God handelt op basis van Zijn gerechtigheid met ons.

Het Woord van de Gerechtigheid wil een bijdrage leveren om christenen vertrouwd te maken met de “vaste spijs” (Hebr. 5:14) van het woord van God om geestelijke volwassenheid mogelijk te maken. Bijbelse waarheden die nauwelijks worden onderwezen en van cruciaal belang zijn om “het einddoel van het geloof” (1 Petr. 1:9) te bereiken, zullen in het bijzonder onderwerp van aandacht zijn.

Het Woord van de Gerechtigheid wordt geredigeerd door Roel Velema

e-mail: roel@velemaweb.nl

weblog: <http://velemaweb.nl>

Facebook: <https://www.facebook.com/roel.velema.5>

Daniël de Profeet

Deel 2

De Eerste Droom: Het Beeld van Nebukadnezar (Daniël 2)

“... waarvan gesproken is door Daniël, de profeet ...” (Matt. 24:15).

In het tweede jaar van zijn regering had koning Nebukadnezar een droom. Het was een groot beeld met een hoofd van goud, de borst en armen van zilver, de buik en lendenen van koper en de benen van ijzer en leem. Hiervan lezen we in Daniël 2:32-42. Dit Bijbelgedeelte vormt de basis van de profetische structuur van het boek Daniël. Het profetische gedeelte van Daniël begint met hoofdstuk 2. Het hele hoofdstuk vormt als het ware een miniatuur van het hele boek. De tekst bestaat zowel uit Hebreeuwse als Aramese tekst.

Het hoofdstuk is verhalend en profetisch, waarbij het verhalende gedeelte de sleutel is tot het profetische. In het verhalende gedeelte zien we de wreedheid en heerszucht van Nebukadnezar, kenmerken die voor alle vier Babylonische koninkrijken gelden. Het hoofdstuk laat ook de onmacht van de wijzen van Babel zien en de wijsheid die God gaf aan Daniël. Hieruit blijkt Gods soevereiniteit in het bijzonder te midden van al het depotisme van de Babylonische rijken.

In Daniël 2 zien we ook de komst van het Messiaanse koninkrijk van Christus, “het koninkrijk dat in eeuwigheid niet zal te gronde gaan” (Dan. 2:44).

Dit zien we verder toegelicht in Daniël 7:13-14: “... en zie, met de wolken des hemels kwam iemand gelijk een mensenzoon ... en hem werd heerschappij gegeven en eer en koninklijke macht, en alle volken, natiën en talen dienden hem. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet zal vergaan, en zijn koningschap is een, dat onverderfelijk is”. Babylon zal een einde krijgen met de komst van de ‘mensenzoon’, de Here Jezus Christus die op de wolken zal terugkomen (vgl. Matt. 24:30; 26:64; Openb. 1:7).

Het boek Daniël houdt zich in het bijzonder bezig met de periode dat de heerschappij van de wereld ligt in de handen van de volkeren, van de heidenen, en Israël als volk profetisch in beeld is. Israël ligt dan vanwege haar zonden onder de tuchting van God. De rijken in deze periode hadden één gemeenschappelijk kenmerk: het waren allemaal vormen en delen van één groot koninkrijk, het Babylonische rijk.

Nu heeft de wereld onder de heidenen grote en machtige rijken gekend, zoals het Britse wereldrijk. Dit rijk bestond echter in het tijdperk van de gemeente van Christus, een periode die niet door Daniël werd gezien en daarom ook niet in beeld is in zijn boek.

Babylon bestond al sinds de dagen van Nimrod (Gen. 10:10), maar met Nebukadnezar kwam Babylon profetisch in beeld door zijn droom. Deze droom moeten we zien in verband met Psalm 147:19: “Hij heeft Jakob zijn woorden bekendgemaakt, Israël zijn inzettingen en zijn verordeningen”. God openbaart nooit Zijn woord direct aan de heidenen. Nebukadnezar kreeg de droom, maar er was een Joodse profeet voor nodig om de droom uit te leggen.

(Psalm 147:19 is ook een aanwijzing dat het evangelie naar Lucas en het boek Handelingen niet door een heiden is geschreven. De gedachte dat Lucas een heiden zou zijn, is meer op traditie gebaseerd dan op Bijbels bewijs). De vier metalen – goud, zilver, koper, ijzer – vertegenwoordigden vier koninkrijken die na elkaar zouden verschijnen. Om te weten te komen om welke koninkrijken het ging, is de Bijbel voldoende om dat uit te zoeken. De geschiedenis kan onze bevindingen bevestigen, maar geschiedenis is geen openbaring en geschiedenis is niet een basis om Gods waarheid te kennen.

Het hoofd van goud

In Daniël 2:37-38 lezen we dat het hoofd van goud het koninkrijk van Nebukadnezar is: “U, o koning ... u bent dat gouden hoofd”. God had Nebukadnezar deze heerschappij gegeven, zoals we lezen in Jeremia 27:6: “Nu heb Ik al deze landen in de macht van Nebukadnezar, de koning van Babel, mijn dienaar, gegeven; ja, zelfs het gedierte van het veld heb Ik hem gegeven om hem dienstbaar te zijn”. De koning was een dienaar in de hand van God, zoals ook de andere koninkrijken onder Gods heerschappij stonden en Zijn plannen dienden.

Nebukadnezar zelf werd vereenzelvigd met het eerste Babylonische rijk. Als ‘hoofd van goud’ was heel het concept van het Babylonische rijk vervat in dit hoofd. Dit concept vinden we in Genesis 10:10 waar Babylon de grote strijd vertegenwoordigt tussen God en de duivel. Babylon is de tegenhanger van Gods werk in deze wereld met als climax, niet de komst van de Messias, maar de komst van de satanische messias, de antichrist en zijn valse profeet.

Nebukadnezar was de eerste koning van Babylon en de antichrist zal de laatste koning van Babylon zijn.

De borst en armen van zilver

In 2 Kronieken 36:20 lezen we dat het hier om het Medo-Perzische rijk (\pm 605-538 voor Chr.) gaat: *“De mensen die aan het zwaard ontkomen waren, werden als ballingen naar Babylonië meegevoerd, waar ze de koning en zijn nakomelingen als slaven dienden totdat het rijk in handen viel van Perzië”*.

Verder lezen we in Daniël 5:28: *“Uw koninkrijk is verdeeld en aan de Meden en de Perzen gegeven”*.

Hoewel er twee volken waren werd het Medo-Perzische rijk als één rijk gezien: *“De ram met de twee horens die je zag, duidt op de koningen van de Meden en de Perzen”* (Dan. 8:20).

Dit tweede rijk zou geringer zijn dan het koninkrijk van Nebukadnezar: *“geringer dan het uwe”* (Dan. 2:39). Deze geringheid lag niet in de grootte van het rijk noch in de duur dat het bestond. Zoals de borst, schouders en armen groter zijn dan het hoofd, was ook het koninkrijk van de Medo-Perzen groter dan dat van Nebukadnezar. Dit gold trouwens ook voor de derde rijk.

De geringheid lag in de innerlijke eenheid van het koninkrijk in de strijd om de troon en de gouverneurs van de diverse Perzische provincies die bijna onafhankelijke posities innamen tegenover het centrale gezag.

De buik en lendenen van koper

Het derde koninkrijk wordt genoemd in Daniël 8:21: *“De harige geitenbok is de koning van Griekenland”*. De geitenbok vertrapte de ram, zoals het Griekse rijk onder Alexander de Grote zijn rijk zelf uitbreidde tot de grenzen van India.

Het Griekse rijk (\pm 538-330 voor Chr.) wordt door velen als de gouden eeuw beschouwd van het Babylonische rijk, omdat het zulke vermaarde filosofen, wetenschappers, dichters, historici en staatlieden heeft voortgebracht. Dit benadrukken we in onze gymnasiale opleidingen, maar God noemt dit rijk van koper. In Athene zei Paulus hierover het volgende: *“God dan verkondigt, met voorbijzien van de tijden der onwetendheid, heden aan de mensen, dat zij allen overal tot bekering moeten komen”* (Hand. 17:30). In Gods ogen was deze ‘gouden eeuw’ een tijd van onwetendheid, want voor God is *“de wijsheid van de wereld dwaasheid voor God”* (1 Cor. 3:19).

Na de dood van Alexander in 323 voor Chr. werd het koninkrijk in vieren gedeeld en raakte Babylon als wereldmacht uit beeld.

De benen van ijzer en de voeten deels van ijzer en leem

Het vierde koninkrijk wordt in het Oude Testament niet bij name genoemd, maar de meeste uitleggers en commentaren zeggen dat dit rijk het Romeinse rijk is. Er zijn verschillende argumenten die laten zien dat het hier niet om het Romeinse rijk gaat, maar om het toekomstige Babylonische rijk in het Midden-Oosten onder de antichrist:

1. In de Bijbelse profetie neemt Rome geen speciale plaats en wordt zelfs niet eens genoemd.
2. Het beeld van Nebukadnezar beschrijft de vier Babylonische wereldrijken.

Het beeld staat in Babylon en dat betekent dat al deze vier rijken Babylon in het Midden-Oosten tot hun invloedssfeer moeten hebben. Babylon in het Midden-Oosten heeft echter nooit tot het Romeinse rijk behoord.

3. De Bijbel leert dat de antichrist niet zal opkomen uit Europa, maar uit het Midden-Oosten. Daniël 8 beschrijft het gezicht van de ram en de geitenbok. De geitenbok had een grote horens tussen zijn ogen (Dan. 8:5,21). Daniël 8:21 leert dat deze horens de koning van Griekenland is, namelijk Alexander de Grote die Babylon tot zijn rijk had. Na zijn dood in 320 vóór Christus, werd zijn koninkrijk verdeeld onder vier andere koningen. Daniël 8:22,23 beschrijft een directe overgang van het Griekse rijk naar het vierde rijk onder de antichrist. Deze overgang vinden we ook in Daniël 8:8,9, en zien we dat de antichrist moet voortkomen uit het Noordelijke rijk dat is ontstaan na de dood van Alexander de Grote. Dit zien we bevestigd door andere Schriftgedeelten die de antichrist beschrijven. Er was een Assyrische Farao die over Egypte heerste in de dagen van de slavernij van Israël (de Assyriërs heersten in die dagen in Egypte). Deze Farao vormt een type van de antichrist die in de toekomst Israël zal verdrukken. De antichrist zal ook een Assyriër zijn en opkomen binnen de grenzen van het oude Assyrische rijk, dat delen van het huidige Turkije, Irak en Iran omvat (vgl. Jes. 10:5; 14:25; 30:31; 31:8; 52:4; Dan. 8:8, 9, 21-25; Hosea 5:13). De huidige ontwikkeling in het Midden-Oosten, Syrië en de 'Arabische lente', moeten we nauwlettend volgen, omdat hiermee een toneel wordt klaargezet voor het laatste Babylonische rijk.
4. Het idee dat het vierde koninkrijk een herleefd Romeins rijk is, is het gevolg van een misverstand over Openbaring 17:9. In Openbaring 17:9 lezen we dat de zeven koppen zeven bergen zijn, dat wil zeggen zeven koningen. De vrouw zit op de zeven bergen. De vrouw is geen letterlijke vrouw en de zeven bergen zijn daarom ook geen letterlijke bergen. Ze kunnen daarom niet verwijzen naar Rome en de Rooms-katholieke kerk. Gods handelen met de Gemeente wordt beschreven in Openbaring 1-3. Daarna zal God zijn handelen met Israël hervatten en zal de zeventigste jaarweek starten (Openb. 6:1 e.v.), waarin God zijn handelen met zijn volk Israël zal afsluiten (Dan. 9:24). Waarom zou God dan aan het einde van deze zeventigste week zich plotseling wenden tot een pseudo-groep van de Gemeente van Christus? Een ieder die tot de Gemeente van Christus werd gerekend, is opgenomen (1 Thess. 4:16,17). Er is, Bijbels gezien, niets achtergebleven op aarde dat met de Gemeente van Christus kan worden geassocieerd. Gods oordeel over de Gemeente vindt plaats voor de rechterstoel (Openb. 1:9-20), nooit op aarde over een pseudo-kerk.
5. De stammen Juda en Benjamin werden weggevoerd door de koning van Babel, terwijl de tien stammen werden weggevoerd door de Assyriërs. Het vierde koninkrijk zal echter ook Assyrische gebied beheersen, zodat dit vierde rijk een bijzondere verbinding heeft naar heel het volk Israël.

Het vierde rijk bestond uit de twee benen van ijzer en voeten van ijzer en leem (klei). Van nature mengt ijzer niet met klei en geeft instabiliteit aan. Het beeld lijkt onoverwinnelijk, maar de basis is instabiel. Geen wonder dat een aanslag op het fundament het hele beeld kan doen omvallen. Het beeld laat ook zien dat er een neergang is in het rijk van goud naar leem, naar het stof van de aarde.

Een paar zaken vallen verder op bij het beeld.

Ten eerste is dat de kwaliteit van de metalen met elk rijk afneemt. De edelheid van het metaal neemt af van top tot teen. Elk opeenvolgend koninkrijk is dan ook minder dan het vorige (vgl. Dan. 2:39).

Het rijk onder Nebukadnezar was sterk omdat er geen verdeeldheid was, maar er zijn twee armen die het Medio-Perzische rijk voorstellen. Het Grieks-Macedonische rijk begint als één onverdeeld rijk, maar splitst zich al snel in vieren.

Het rijk onder de antichrist heeft twee benen van ijzer, maar resulteert in tien tenen die uit ijzer en leem bestaan.

Christus de Steen

Onze Heer kwam bij Zijn eerste komst als het Lam van God. Zijn tweede komst zal in elk opzicht

verschillen, omdat Hij dan komt als de Leeuw van Juda en zal Christus over de volkeren heersen met een ijzeren staf. Alle godsdiensten en humanistisch streven zullen tot een einde zijn gekomen en de God van Israël alleen zal in beeld zijn. Allen zullen zich aan Hem onderwerpen.

“Want het volk en het koninkrijk, die u niet willen dienen, zullen te gronde gaan, en die volken zullen zeker verwoest worden” (Jes. 60:12).

“Te dien dage zal Ik Jeruzalem maken tot een steen, die alle natiën moeten heffen; allen die hem heffen, zullen zich deerlijk verwonden. En alle volkeren der aarde zullen zich daarheen verzamelen” (Zach. 12:3).

In Gods handelen met de mens heeft het begrip ‘steen’ steeds een rol gespeeld. De tien geboden waren geschreven op tafelen van ‘steen’. Toen de Heer op aarde kwam, was Hij de levende steen die de bouwlieden afkeurden (1 Petrus 2:4). Maar ook de ‘steen’ van het graf was het beeld van Zijn dood en opstanding. Daniël 2 spreekt daarom van het volbrachte werk van Christus en het heerschappij van God die daarvan het gevolg zal zijn.

“Maar Hij zag hen aan en zei: Wat betekent dan dit, dat er geschreven is: De steen, die de bouwlieden afgekeurd hadden, deze is tot een hoeksteen geworden. En ieder, die op die steen valt, zal verpletterd worden; en op wie hij valt, die zal hij vermorzelen” (Lucas 20:17,18).

Het tijdperk van de heidenen

“...en Jeruzalem zal door heidenen vertrapt worden, totdat de tijden der heidenen zullen vervuld zijn” (Lucas 21:24).

“...en zij zullen de heilige stad vertreden, tweeënveertig maanden lang” (Openb. 11:2)

Het grote thema van het boek Daniël is Israël in relatie tot de tijd van de heidenen. Het tijdperk van de heidenen begon met de regering van Nebukadnezar, maar Daniël legt de nadruk op de laatste zeven jaar van dit tijdperk die bekend staat als de laatste week van zeventig jaarweken (Dan. 9:27). Het einde van deze laatste zeven jaar luidt het Messiaanse tijdperk in. In het kort gezegd, is het tijdperk van de heidenen de periode dat de heerschappij van Israël overgaat in de handen van andere volkeren. Het tijdperk begon rond 605 voor Chr. met de Babylonische ballingschap toen de twee zuidelijke stammen Juda en Benjamin in verschillende transporten tot 586 voor Chr. als ballingen naar Babylon werden weggevoerd.

De tien noordelijke stammen waren al meer dan honderd jaar eerder (rond 722 voor Chr.) door de Assyriërs weggevoerd. Met de Babylonische ballingschap kwam er een einde aan de theocratie van Israël.

Het tijdperk van de heidenen zal eindigen met de nationale bekering van Israël. De zeventigste jaarweek van zeven jaar, die tot in details wordt beschreven in Openbaring 6-19a, zal het Joodse volk tot de rand van vernietiging brengen. Wanneer deze dagen niet ingekort zouden worden, zou geen vlees worden behouden (vgl. Matt. 24:21,22). In die tijd zal de tempel en de stad Jeruzalem worden verwoest (Dan. 9:26). Zij die niet in staat zijn om naar de bergen of naar de woestijn te vluchten, zullen *“als gevangenen weggevoerd worden onder alle heidenen”* (Luc. 21:24a). Israël zoals we dat nu kennen, zal ophouden te bestaan, en *“Jeruzalem zal door de heidenen vertrapt worden, totdat de tijden van de heidenen zullen vervuld zijn”* (Lucas 21:24b; Openb. 11:2).

Dit alles leidt ertoe dat Israël in haar benauwdheid de God van hun vaders zal aanroepen. Haar Messias zal dan verschijnen en de heidense wereldmacht wordt dan verbroken. De Joden zullen dan uit alle windstreken worden verzameld en Christus zal een nieuw verbond met hen sluiten en de theocratie zal worden hersteld.

Ongehoorzaamheid van Israël was de aanleiding van het tijdperk van de heidenen en nationale bekering brengt een einde aan deze periode. Gods verbond blijft echter overeind.

De wijze waarop Israël tot bekering komt, zien we in de acht nachtgezichten van de profeet Zacharia. Ieder nachtgezicht laat een verschillend facet zien en direct na het laatste nachtgezicht (Zach. 6:1-8), waarmee een einde komt aan de heidense wereldoverheersing, en de komst van de “Spruit” (Zach. 6:11), de Here Jezus Christus.

Het boek Daniël is het boek Openbaring van het Oude Testament. Beide boeken kunnen alleen begrepen worden als in samenhang worden bestudeerd. Daniël beschrijft het hele beeld van Nebukadnezar, terwijl Johannes in detail de laatste zeven jaar van Babylon uiteenzet en waar dit voor Israël toe leidt, namelijk haar nationale bekering.

In Daniël 1 zien we wat de persoon is waar God naar zoekt in het tijdperk van de heidenen. Alleen zo'n gelovige kan standhouden in zo'n omgeving. Dat is hard nodig, want in Daniël 2 zien we waar deze wereld uiteindelijk op uit is. Haar ideaal is een gouden beeld, de 'gouden' omgeving waarin de staat volledige controle kan uitoefenen op haar burgers. Deze zaken beginnen zich in onze tijd duidelijker af te tekenen, zowel nationaal als internationaal.

Hoewel de EU geen voorloper is van het laatste Babylonische rijk, zien we dat de EU steeds meer religieuze trekken krijgt. Uiteindelijk zal voor andersdenkenden geen ruimte meer blijken te zijn en is voor christenen waakzaamheid geboden. Het christelijke geloof zal zeker gaan botsen met het EU-levensgevoel. Daniël heeft ons veel te leren hoe we ons daarin moeten opstellen.

Onze maatschappij is in toenemende mate een modern heidendom aan het worden nu de grondslagen van het christelijke geloof zijn verwoest. De christen-filosoof Francis Schaeffer heeft dit decennia geleden al voorzien. Hij schreef:

“Het probleem is dat het autoritaire denken de lege plaats van het verdwenen christelijk geloof gaat opvullen en een autoritair regime de maatschappij aan banden gaat leggen om het ontstaan van chaos te verhinderen. Terwijl de meeste mensen tot apathie zijn vervallen en de meeste mensen in de meeste landen alleen nog streven naar persoonlijke rust en welvaart. Zouden die mensen zich tegen dat regime verzetten wanneer dat regime ze rust en welvaart belooft? Misschien geven ze liever stap voor stap hun rechten op zolang ze de illusie van persoonlijke rust en welvaart hebben.

De vage humanistische idealen hebben ons geen basis kunnen geven. Een humanist is een mens die zichzelf centraal stelt en niet naar God luistert. Het humanisme is in heden noch verleden de maatschappij tot steun geweest en zal dat nooit zijn. Dat kan het niet. De Romeinse bruggen hebben 2000 jaar Europese rivieren overbrugd. Maar zo'n brug zou breken onder een tientonner. Zo gaat het ook met humanistische idealen. Zolang ze niet onder druk staan, lijken ze best aardig. Maar eenmaal onder de druk houden ze het niet.

De huidige spanningen stijgen. Met het oog op die spanningen willen we toch alles opofferen voor eigen rust en welvaart? Onder de druk van die spanningen wordt de moderne mens met zijn apathie en zijn verlangen naar rust verpletterd. Op dat punt zijn we aangeland.”

De vraag is niet of er een totalitaire staat komt, de vraag is: “Wanneer?” Wanneer de Heer ons gebiedt om het boek Daniël vooral te kennen, is dat om ons voor te bereiden op dat moment dat nu al in werking is gezet. Er is geen twijfel meer, het leven als christen zal in het westen steeds meer onder druk gaan staan en dat doet pijn. Steeds meer zullen we het leven in de vervolgte landen kunnen voorstellen. Een gelovige zal nooit tot een slaafse onderwerping kunnen komen aan het gouden ideaal van de machthebbers van het moderne heidendom. Zo'n situatie brengt ons terug naar de basis, de verkondiging van het evangelie. Een gouden ideaal van de overheid brengt ook een gouden tijd voor de voortgang van de blijde boodschap.

Onze positie zal niet comfortabeler worden. “*Allen die godvruchtig willen leven in Christus Jezus, zullen vervolgd worden*”, schreef Paulus. We kunnen beginnen om onze rust, gemak en comfort in de open hand te houden.

Het karakter van Daniël

In Daniël 2:18 zien we Daniël en zijn vrienden voor het eerst in gebed. In het boek Daniël is gebed steeds een zaak van leven en dood. We leren Daniël kennen als een man van gebed en zijn gebeden worden steeds verhoord. Een studie over gebed in dit Bijbelboek is dan ook bijzonder boeiend en vruchtbaar.

Het gebed van Daniël kwam in beeld omdat de strenge en onredelijke eis van Nebukadnezar niet alleen de levens van de wijzen gevaar liepen, maar ook die van Daniël en zijn vrienden (2:13). Hieruit zien we dat nood leert bidden, maar er ligt een diepere les voor ons besloten.

Elk christen is één geest met de Heer (1 Cor. 6:17), en wij hebben een nieuwe geest en een nieuw hart ontvangen (Ezech. 36:26). Wanneer we deze eenheid zien met Christus, wordt het duidelijk dat we geen onafhankelijk leven hebben zonder Hem en we Hem moeten overtuigen om aan onze noden tegemoet te komen. Alles wat ons dringt tot gebed is verbonden met het leven van Christus in onze geest. Deze drang moeten we serieus nemen en als een aanzet gebruiken om in geloof te bidden. Wanneer we onszelf als de bron van het gebed zien is dat niet het geloof dat God in beweging zet. In Ezechiël 36:37 lezen we: *“Ook dit zal Ik Mij door het huis van Israël laten afsmecken om hun te doen”*. God zelf legt ons een gebedslast vanuit Zijn Geest op ons hart en is Hij de bron van ons gebed. Dit was ook het geval bij Daniël. Het is daarom belangrijk dat we niet argwanend kijken naar onze natuurlijke gedachten. Wij hebben nieuwe wijn in nieuwe wijnzakken en wij zijn Gods medewerkers in wat Hij door ons wil doen. Het is Gods Geest die een verlangen in ons hart legt om te uiten in gebed. Geloof krijgt gezag wanneer het bij God begint en het als het ware Zijn geloof is. Gebed begint daarom in de Geest, omdat we zelf niet weten hoe of wat we moeten bidden. Ons gebed spreekt Zijn verlangen terug naar God en zo wordt gebed onze respons op Gods wil en verlangen in ons.

Nadat Daniël de zaak van Arioch, de overste van de koninklijke lijfwacht, had gehoord (2:14,15), ging hij allereerst, met zijn vrienden, naar God toe in gebed.

Ook hier vinden we een diepe les. De naam ‘Arioch’ betekent ‘zoals (wat lijkt op) een leeuw’. Wanneer God ons een gebedslast oplegt dan is geloof de sleutel. Hoe reageren we dan, zoals de Jozua en Kaleb of als de ongelovige verspieders die als het ware zeggen: *“... Er is een leeuw op de straat, ik moest eens op het plein gedood worden!”* (Spr. 22:13).

Daniël had echter vertrouwen op God en was niet in paniek. Hij wist dat God de droom kon openbaren, maar hij maakt geen enkele aanspraak dat hij deze droom zou uitleggen. Wanneer God de droom wel aan hem openbaart, is zijn gebed vol lofprijzing, *“want Hem behoort de wijsheid en de kracht!”* (2:20b).

Wanneer Daniël de koning de droom uitlegt, zien we de nederigheid van Daniël om in alles naar God te verwijzen (Daniël 2:26-30). Hij spreekt alleen over God en noemt zichzelf niet eens als vertolker van Zijn woord. *“Maar er is een God in de hemel, die verborgenheden openbaart”* (Dan. 2:28a), spreekt boekdelen. Daniël laat zichzelf helemaal buiten beeld; hij zegt zelfs niet dat de droom aan hem was gegeven, maar aan de koning aan wie God wilde bekendmaken wat hij ‘s nachts had gezien.

Het is in de nacht en in de verborgenheid dat geheimenissen worden geopenbaard. Daniël wist dat in God alle wijsheid en macht is besloten. God maakt de verborgen en diepe dingen bekend die de wetenschap niet kan ontrafelen. Hij is het ware licht.

We kunnen zeggen dat Daniël een zuiver hart en een zuiver oog had. Hier ligt dan ook het geheim van geestelijke groei waartoe ook het gebedsleven behoort. De Here Jezus sprak later meer over een zuiver oog:

“De lamp van het lichaam is het oog. Indien dan uw oog zuiver is, zal geheel uw lichaam verlicht zijn; maar indien uw oog slecht is, zal geheel uw lichaam duister zijn. Indien nu wat licht in u is, duisternis is, hoe groot is dan de duisternis!” (Matt. 6:22,23).

Een zuiver oog betekent dat Christus heel ons beeld vult. Om een zuiver oog te hebben, is het van belang dat we niet uit de wet leven. We kunnen Christus niet volledig in het vizier hebben wanneer we door eigen inzet proberen God tevreden te stellen. We hebben een zuiver oog nadat we tot rust zijn gekomen van onze eigen werken en we door openbaring hebben gezien dat Christus alles vult in ons met Zijn volheid (Ef. 1:23).

In Daniël 2 zien we ook ons uitzicht op de toekomst en praktische lessen voor innerlijke leven met God. De steen die losliet zonder toedoen van mensenhanden, breekt alle valse koninkrijken op deze aarde in stukken en vult de hele wereld tot het een grote berg wordt die de hele aarde vult (Dan. 2:34,35). Dit is de belofte van God en het is niet de vrucht van mensenhanden. Zo is het ook in ons leven. De grote les in de leerschool van Christus is: *“zonder Mij kunt gij niets doen”* (Joh. 15:5). Vrucht is niet het resultaat van mensenhanden, maar van de genade van Christus in ons, door ons en als ons. God stond boven de Baylonische rijken en Daniël getuigde uit de rust van zijn hart ervan. Wat we ook meemaken of wat ons ook te wachten staat, we zien niet naar wat voor ogen is. We kijken naar het eeuwige en onzichtbare, naar de komende heerlijkheid:

“Wie is als de Here, onze God, die zeer hoog woont, die zeer laag neerziet, in de hemel en op de aarde? Die de geringe opricht uit het stof, de arme omhoog heft uit het slijk, om hem te doen zitten bij de edelen, bij de edelen van zijn volk” (Ps. 113:4-7).

Het gebed van Daniël leidde ertoe dat de God van Israël werd geëerd door de koning en het leven van de wijzen en van Daniël en zijn vrienden werd gespaard. Daniël werd zelfs verhoogd.

“De koning gaf Daniel ten antwoord: In waarheid, uw God is de God der goden en de Heer der koningen, en Hij openbaart verborgenheden: daarom hebt gij deze verborgenheid kunnen openbaren” (Dan. 2:47).

Studievragen

1. Over welke vier koninkrijken gaat het beeld van Nebukadnezar?
2. Waarom kan het vierde koninkrijk niet het Romeinse rijk zijn?
3. Geef voorbeelden van 'steen' in Gods handelen.
4. Wat is het "tijdperk van de heidenen"?
5. Wat leer je over gebed in Daniël 2?
6. Wat bedoelt Jezus met een "zuiver oog"?
7. Waartoe leidde het het gebed van Daniël?